

Գ Ի Տ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն
SCIENCE
НАУКА

Գիտական կազմակերպությունները, ամկախ դրանց ճյուղային պատկանելիությունից, կատարում են գիտական հետազոտություններ, ներառելով հիմնարար կիրառական հետազոտություններ և մշակումներ գիտության բոլոր ճյուղերում, ինչպես նաև գիտատեխնիկական ծառայություններ:

Գիտական հետազոտություններ և մշակումներ կատարող գիտական կազմակերպությունները ներառում են գիտահետազոտական ինստիտուտները, շինարարական նախագծային և նախագծա-հետախուզական կազմակերպությունները, դեպի դուրս արտադրանք բաց չթողնող փորձարարական գործարանները, բարձրագույն ուսումնական հաստատությունները, գիտահետազոտական, նախագծաճարտարագիտական և տեխնոլոգիական աշխատանքներ կատարող արդյունաբերական կազմակերպությունների գիտատեխնիկական ստորաբաժանումները, ինչպես նաև հաշվետու տարում իրենց կազմում հետազոտություններ և մշակումներ կատարող ստորաբաժանումներ ունեցող այլ կազմակերպությունները:

Գիտահետազոտական, նախագծաճարտարագիտական և տեխնոլոգիական աշխատանքներ կատարող մասնագետների թվաքանակում ներառված են գիտատեխնիկական աշխատանքների կատարմանն անմիջականորեն մասնակցած բարձրագույն և միջին մասնագիտական կրթությամբ (ներառյալ ասպիրանտները) մասնագետները, ինչպես նաև գիտատեխնիկական աշխատանքներ կատարող գիտական կազմակերպությունների և ստորաբաժանումների ղեկավարները:

Research institutions regardless of their branch identity are engaged in research activities including fundamental and applied researches and developments in all branches of science, and also in rendering scientific and technical services.

Research institutions and enterprises engaged in research activities include research institutes, design and prospecting organisations, pilot production plants not serving any outside entities, higher education establishments, scientific and technical units of industrial enterprises engaged in research, design and technological work, and also other organisations reporting R&D activities in the period covered by their reports.

Specialists engaged in research and design and technological works cover specialists with higher and secondary specialized education (including post-graduates) who are directly involved in performing research and technical works, and also heads of research institutions and subdivisions involved in research activities.

Научные организации, независимо от их отраслевой принадлежности, выполняют научные исследования, включающие фундаментальные, прикладные исследования и разработки во всех отраслях науки, а также научно-технические услуги.

Научные организации, выполняющие научные исследования и разработки, включают научно-исследовательские институты, проектные и проектно-изыскательские организации строительства, опытные заводы, не выпускающие продукцию на сторону, высшие учебные заведения, научно-технические подразделения на промышленных организациях, выполняющие научно-исследовательские, проектно-конструкторские и технологические работы, а также другие организации, имеющие в своем составе подразделения, выполнявшие в отчетном году исследования и разработки.

В численность специалистов, выполнявших научно-исследовательские, проектно-конструкторские и технологические работы, включены специалисты с высшим и средним специальным образованием (включая аспирантов), непосредственно участвовавшие в выполнении научно-технических работ, а также руководители научных организаций и подразделений, выполнявшие научно-технические работы.

Գիտահետազոտական, նախագծա-
ճարտարագիտական և տեխնոլոգիական
աշխատանքներ կատարող մաս-
նագետների թվաքանակում չեն ներառվում
տնտեսագիտական և ֆինանսական
ստորաբաժանումների, նյութատեխնի-
կական ապահովման ստորաբաժա-
նումների, գիտատեխնիկական տեղե-
կատվության մարմինների, գիտական,
գիտատեխնիկական և այլ մասնագի-
տական գրադարանների, արտոնագրային
ծառայությունների մասնագետները և
ղեկավարները, քարձրագույն և միջին
մասնագիտական կրթություն չունեցող
լաբորանտները, հաշվապահության,
կադրային ծառայության աշխատողները,
գործավարները և այլն:

Բարձրագույն ուսումնական հաստա-
տությունների գիտամանկավարժական
աշխատողներ են համարվում
մանկավարժական գործունեության հետ
համատեղ գիտահետազոտական ստորա-
բաժանումներում կամ ԲՈՒՀ-երի
ամբիոններում գիտատեխնիկական
աշխատանքներ կատարող մասնա-
գետները:

Excluded are managers and other
accounting and planning staff, financial
and material supply functionaries, and
also personnel engaged in supplying
scientific and technical information, those
serving scientific and technical, and other
special libraries, workers of patent units,
laboratory workers without higher or
secondary specialized education,
secretary, clerical workers, etc.

**Scientific-pedagogical workers of
higher educational establishments,**
workers engaged in educational activity
combine this with performing research and
technical works in research subdivisions
or at faculties of higher education estab-
lishments.

В численность специалистов, выполняв-
ших научно-исследовательские, проектно-
конструкторские и технологические работы,
не включены руководители и специалисты
экономических и финансовых подразделений,
подразделений материально-технического
обеспечения, органов научно-технической
информации, научной, научно-технической
и других специальных библиотек, патентных
служб, лаборанты, не имеющие высшего и
среднего специального образования, работ-
ники бухгалтерии, кадровых служб,
делопроизводители и др.

**Научно-педагогические работники
высших учебных заведений** - работ-
ники, выполняющие наряду с педагоги-
ческой деятельностью научно-техни-
ческие работы в научно-исследователь-
ских подразделениях, либо на кафедрах
ВУЗ-ов.

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ - SCIENCE - НАУКА

92. ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՄՆԵՐԻ ՎՐԱ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ՆԵՐՔԻՆ ԾԱԽՍԵՐ¹
DOMESTIC COSTS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT¹
ВНУТРЕННИЕ ЗАТРАТЫ НА ИССЛЕДОВАНИЯ И РАЗРАБОТКИ¹

	2004	2005	2006	2007	2008	
Ներքին ծախսեր, ընդամենը մլն. դրամ	4045.1	4814.4	5691.5	6013.1	7425.1	Domestic costs, total mln. drams Внутренние затраты, всего млн. драмов
որից՝						of which:
բյուջետային միջոցների հաշվին	2096.6	2593.2	3062.2	3341.2	4473.8	из них: at the expense of budgetary funds за счет бюджетных средств

¹ Ըստ վիճակագրական հաշվետվությունների տվյալների:
 According to the data of the statistical reporting data.
 По данным статистических отчетностей.

93. ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐՈՂ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ
NUMBER OF ORGANIZATIONS ENGAGED IN RESEARCH AND DEVELOPMENT
ЧИСЛО ОРГАНИЗАЦИЙ, ВЫПОЛНЯВШИХ ИССЛЕДОВАНИЯ И РАЗРАБОТКИ

	2004	2005	2006	2007	2008	
Գիտական կազմակերպություններ, ընդամենը	93	102	101	89	83	Scientific organizations, total Научные организации - всего

94. ԳԻՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐՈՂ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ
NUMBER OF EMPLOYEES OF ORGANIZATIONS ENGAGED IN SCIENTIFIC RESEARCHES AND DEVELOPMENTS
ЧИСЛЕННОСТЬ РАБОТНИКОВ ОРГАНИЗАЦИЙ, ВЫПОЛНЯЮЩИХ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ И РАЗРАБОТКИ

(մարդ) (persons)
 (человек)

Ընդամենը Total Всего	այդ թվում - of which - в том числе			Total Всего
	հետազոտողներ և տեխնիկներ researchers and technicians исследователи и техники	օժանդակ անձնակազմ support personnel вспомогательный персонал	այլ other прочие	
2004	6685	5211	689	785
2005	6892	5401	700	791
2006	6723	5134	782	807
2007	5669	4445	811	413
2008	6899	5671	768	460

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ - SCIENCE - НАУКА

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	Ընդամենը Total Всего	այդ թվում - of which - в том числе			
		հետազոտողներ և տեխնիկներ researchers and techni- cians исследователи и тех- ники	օժանդակ անձնակազմ support personnel вспомогательный пер- сонал	այլ other прочие	
նրանցից ունեն գիտա- կան աստիճան՝					of whom those having academic degrees of:
գիտությունների դոկտորի					doctor of science доктора наук
2004	487	487	-	-	2004
2005	542	542	-	-	2005
2006	506	506	-	-	2006
2007	472	472	-	-	2007
2008	532	532	-	-	2008
գիտությունների թեկնածուի					candidate of science кандидата наук
2004	1811	1811	-	-	2004
2005	2029	2029	-	-	2005
2006	1982	1982	-	-	2006
2007	1968	1968	-	-	2007
2008	2031	2031	-	-	2008

95. ԱՍՊԻՐԱՆՏՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ, ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ
ENROLMENT, ADMISSION AND GRADUATION OF POST-GRADUATES
ЧИСЛЕННОСТЬ, ПРИЕМ И ВЫПУСК АСПИРАНТОВ

(մարդ)

(persons)
(человек)

	2004	2005	2006	2007	2008	
Ասպիրանտների թվաքանակը (տարեվերջին), ընդամենը	1490	1528	1509	1414	1320	Total number of post-graduates (end of year) Численность аспирантов (на конец года) - всего
այդ թվում՝ սովորող						of which: those studied in в том числе: обучающиеся
գիտական հաստատություններում	512	537	499	451	350	scientific institutions в научных учреждениях
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	264	300	262	246	155	of which: with available education из них: на стационарном обучении
բարձրագույն ուսումնական հաստա- տություններում	978	991	1010	963	970	higher educational establishments в высших учебных заведениях

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ - SCIENCE - НАУКА

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2004	2005	2006	2007	2008	
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	504	493	439	409	405	of which: with available education из них: на стационарном обучении
Ասպիրանտների ընդունելությունը, ընդամենը	488	476	445	371	382	Admission of post-graduates, total Прием аспирантов - всего
գիտական հաստատություններ	176	175	126	145	99	scientific institutions в научные учреждения
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	107	107	61	78	59	of which: with available education из них: на стационарном обучении
բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ	312	301	319	226	283	higher educational establishments в высшие учебные заведения
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	161	146	134	110	157	of which: with available education из них: на стационарном обучении
Ասպիրանտների պատրաստումը, ընդամենը	335	382	431	343	423	Total number of post-graduates completed their education Выпуск аспирантов - всего
գիտական հաստատություններում	101	136	152	98	143	scientific institutions научными учреждениями
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	67	69	90	56	85	of which: with available education из них: на стационарном обучении
բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում	234	246	279	245	280	higher educational establishments высшими учебными заведениями
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	158	134	183	156	145	of which: with available education из них: на стационарном обучении
Ընդհանուր ավարտածներից պաշտպանել են թեկնածուական ատենախոսություն, ընդամենը	153	143	164	236	149	From total number of post-graduates with advanced education completed those having academic degree Из общего выпуска защитили диссертацию - всего
գիտական հաստատություններում	50	49	57	69	60	scientific institutions в научных учреждениях
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	45	44	42	60	44	of which: with available education из них: на стационарном обучении
բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում	103	94	107	167	89	higher educational establishments в высших учебных заведениях
նրանցից՝ առկա ուսուցմամբ	99	83	93	151	78	of which: with available education из них: на стационарном обучении

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ - SCIENCE - НАУКА

**96. ԱՍՊԻՐԱՆՏՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ ԵՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄՆ ԸՍՏ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՃՅՈՒՂԵՐԻ
ENROLMENT, ADMISSION AND GRADUATION OF POST-GRADUATES BY SCIENCE FIELDS
ЧИСЛЕННОСТЬ И ВЫПУСК АСПИРАНТОВ ПО ОТРАСЛЯМ НАУКИ**

(մարդ)

(persons)
(человек)

	2004	2005	2006	2007	2008	
	Ասպիրանտների թվաքանակը Number of post-graduates Численность аспирантов					
Ընդամենը	1490	1528	1509	1414	1320	Total Всего
նրանցից ըստ գիտության ճյուղերի՝						of which by science fields: из них по отраслям наук:
ֆիզիկամաթեմատիկական	133	129	125	126	135	physics and mathematics физико-математических
քիմիական	30	36	33	33	17	chemistry химических
կենսաբանական	73	61	49	41	49	biology биологических
երկրաբանահանքաբանական	54	39	35	30	24	geology and mineralogy геолого-минералогических
տեխնիկական	253	254	229	222	189	engineering технических
գյուղատնտեսական	40	44	46	34	33	agriculture сельскохозяйственных
պատմական	73	64	58	49	43	history исторических
տնտեսագիտական	354	413	441	434	389	economics экономических
փիլիսոփայական	12	16	15	16	16	philosophy философских
բանասիրական	127	128	123	121	116	philology филологических
աշխարհագրական	1	1	1	5	-	geography географических
իրավաբանական	80	75	73	56	74	law юридических
մանկավարժական	40	34	42	30	34	pedagogics педагогических
բժշկական	78	85	80	63	51	medicine медицинских
դեղագործական	3	3	8	-	4	pharmacy фармацевтических
անասնաբուժական	20	19	20	25	15	veterinary ветеринарных
արվեստագիտական	39	41	49	57	53	art искусствоведения
ճարտարապետական	29	28	20	18	16	architecture архитектуры

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ - SCIENCE - НАУКА

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2004	2005	2006	2007	2008	
հոգեբանության	24	20	18	15	12	psychology психологических
սոցիոլոգիական	18	23	27	19	16	sociology социологических
քաղաքական	9	15	17	20	34	political science политических

**Ասպիրանտներն ավարտել են տարվա ընթացքում
Post-graduate graduates per year**

Ընդամենը	Выпуск аспирантов за год					Total Всего	of which by science fields: из них по отраслям наук:
	335	382	431	343	423		
նրանցից ըստ գիտության ճյուղերի՝							
ֆիզիկամաթեմատիկական	30	45	43	33	45	physics and mathematics физико-математических	
քիմիական	7	10	9	14	12	chemistry химических	
կենսաբանական	18	19	27	11	12	biology биологических	
երկրաբանահանքաբանական	12	14	12	12	9	geology and mineralogy геолого-минералогических	
տեխնիկական	63	67	70	58	72	engineering технических	
գյուղատնտեսական	4	6	10	6	8	agriculture сельскохозяйственных	
պատմական	13	21	20	18	18	history исторических	
տնտեսագիտական	75	82	103	65	137	economics экономических	
փիլիսոփայական	6	2	3	4	3	philosophy философских	
բանասիրական	27	36	37	34	16	philology филологических	
աշխարհագրական	-	1	1	7	-	geography географических	
իրավաբանական	9	21	25	22	16	law юридических	
մանկավարժական	10	10	11	9	5	pedagogics педагогических	
բժշկական	22	14	24	16	23	medicine медицинских	
դեղագործական	3	-	-	1	3	pharmacy фармацевтических	
անասնաբուժական	2	5	4	3	10	veterinary ветеринарных	

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ - SCIENCE - НАУКА

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2004	2005	2006	2007	2008	
արվեստագիտական	12	10	9	18	14	art искусствоведения
ճարտարապետական	11	8	11	4	5	architecture архитектуры
հոգեբանության	8	6	6	3	2	psychology психологических
սոցիոլոգիական	1	2	3	5	6	sociology социологических
քաղաքական	2	3	3	-	7	political science политических

97. ԳԻՏԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԾԱՎԱԼԸ
VOLUME OF SCIENTIFIC-AND-TECHNOLOGICAL WORKS
ОБЪЕМ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИХ РАБОТ

(մլն. դրամ)

(mln drams)
(млн. драмов)

	Ընդամենը Total Всего				այդ թվում՝ կատարել են սեփական ուժերով of which including with own powers в том числе выполнили собственными силами				
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	
Գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալը	5858.4	6506.6	6973.6	7855.5	5657.5	6369.3	6811.2	7713.0	Volume of scientific-and technological works Объем научно-технических работ
հետազոտություններ և մշակումներ	5305.3	5735.5	6378.7	7186.1	5124.2	5633.9	6264.6	7072.0	research and development исследования и разработки
գիտատեխնիկական ծառայություններ	553.1	771.1	594.9	669.4	533.3	735.4	546.6	641.0	scientific-and-technological services научно-технические услуги

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ - SCIENCE - НАУКА

98. ԳԻՏԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄԸ
PERFORMANCE OF SCIENTIFIC-AND-TECHNOLOGICAL WORKS
ВЫПОЛНЕНИЕ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИХ РАБОТ

(մլն. դրամ)

(mln drams)
(млн. драмов)

	Ըստ աշխատանքների արժեքի At cost of work По стоимости работ					Ըստ ինքնարժեքի At cost price По себестоимости					
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008	
Ավարտված և պատվիրատուի կողմից ընդունված աշխատանքների փաստացի ծավալը	4011.6	4469.0	5580.6	6231.0	7640.9	3934.9	4248.9	5373.3	6022.0	6505.0	Actual volume of completed work and work accepted by customer Фактический объем законченных и принятых заказчиком работ
Տարեկազմից կատարված աշխատանքների ծավալը	5067.4	6061.8	6688.3	7320.4	8310.7	4974.5	5811.8	6444.5	6997.9	8103.2	Volume of works performed from the beginning of year Объем работ, выполненных с начала года
այդ թվում՝ գիտատեխնիկական աշխատանքների ծավալը (արտադրանքը)	4917.6	5858.4	6506.6	6973.6	7855.5	4832.9	5618.3	6260.6	6880.4	7665.4	of which: volume of scientific and technological works (production) в том числе: объем научно-технических работ (продукция)
դրանից՝											including: из них:
գիտահետազոտական աշխատանքներ	3472.1	4161.6	4372.9	4847.0	5480.6	3445.2	4133.6	4319.6	4840.3	5424.9	research works научно-исследовательские работы
այդ թվում՝ հիմնարար	1041.5	1034.1	921.3	1073.7	962.1	1025.1	1036.6	931.7	1080.2	975.6	of which: fundamental research в том числе: фундаментальные
նախագծագրաճարտարագիտական և տեխնոլոգիական աշխատանքներ	802.2	562.6	864.1	942.6	1304.5	782.5	513.8	747.8	963.1	1270.5	design engineering and technological works проектно-конструкторские и технологические работы
արտադրանքի փորձնական օրինակների (խմբաքանակի) պատրաստում	177.9	257.9	237.0	294.5	308.6	159.4	217.1	212.6	257.5	274.7	preparation of experimental samples (lots) of production изготовление опытных образцов (партий) изделий (продукции)
նախագծագրական աշխատանքներ շինարարության համար	68.0	323.2	261.5	294.6	92.4	38.6	222.2	240.0	251.4	41.3	design work for construction проектные работы для строительства
գիտատեխնիկական ծառայություններ	397.4	553.1	771.1	594.9	669.4	407.2	531.6	740.6	568.1	654.0	scientific-and-technological services научно-технические услуги

ԱՍՊԻՐԱՆՏՆԵՐԻ ԹՎԱՔԱՆԱԿԸ, ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ (տարեվերջին)
 ENROLMENT, ADMISSION AND GRADUATION OF POST-GRADUATES (end of year)
 ЧИСЛЕННОСТЬ, ПРИЕМ И ВЫПУСК АСПИРАНТОВ (на конец года)

մարդ - persons - человек

